gönül

kültür ve medeniyet dergisi

SAYI 94
HAZİRAN 2019
Aylık Dergi
Fiyatı: 16.5 t

LİDERDE MARİFET-AHLAK-STRATEJİ
Dr. Alper Yücel ZORLU

TOLGA MENDİ İLE SÖYLEŞİ

YAPAY ZEKA HAYATIMIZI NASIL DEĞİŞTİRECEK ?
Doç. Dr. Türker Tekin ERGÜZEL

GELENEKSEL SANATLARDA YENİLİK YAPMAK MÜMKÜN MÜ ?
Hattat - Kaligraf
Savaş ÇEVİK

EGO PSİKOLOJİSİ
Klinik Psk.
Dr. Ahmet Emin ACAR

YÜZÜMÜZ RUHUMUZ HAKKINDA NELER SÖYLER ?
Halim ALTINIŞIK

SAĞLIK VE HASTALIĞIN TOPLUMSAL BOYUTLARI
Dr. Öğr. Üyesi İslam CAN

ANTİOKSİDAN İÇERİĞİ YÜKSEK BESİNLER NELERDİR ?
Naciye POLAT

PSİKOPATLAR HAKKINDA BİLMEDİKLERİMİZ
Uzm. Psk. Tuğba DEMİRÖZ

SIRLI HAYATLAR 3
Kenan KURBAN

Yüzümüz Ruhumuz Hakkında Neler Söyler? / İnsan İlişkileri ve Yüz Okuma Uzmanı Halim Altınışık

Halim Altınışık Kimdir?

Ankara doğumludur. Fransa'da "Connaissance de la France" adlı uluslararası eğitime katılmış ve özellikle dil uygulamaları, kişisel gelişim, iletişim, takım çalışması ve fizyonomi konularında beceri kazanmıştır. 1980-1985 yılları arasında Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür ve Enformasyon Örgütü (UNESCO) Türkiye Millî Komisyonu'nda çalışmıştır. Daha sonra Başbakanlık bünyesinde çalışmaya başlamış olup strateji ve güvenlik konularında uzman ve idareci olarak görev aldıktan sonra emekli olmuştur. T.C. Essen Başkonsolosluğu'nda (Almanya) Kültür İşlerinden Sorumlu Ataşe olarak görev almıştır.

Brigada adlı güvenlik şirketinin beş yıl boyunca güvenlik yöneticiliğini icra etmiştir. 15 yıldan bu yana çeşitli resmi ve özel kuruluş ve kurumlar ile güvenlik şirketlerine; Etkili İletişim, Beden Dili, Terörizm, Kalabalık Yönetimi, Takım Çalışması, Karar Verme ve Problem Çözme, Stres Yönetimi, Risk Yönetimi, Kurumsal Araştırma, Kurum Kültürü ve Kurumdaşlık, Yüz Okuma Sanatı, Suç ve Suçlu Profilleri, Stratejik Yönetim, Karşınızdaki Kişinin Gerçek Düşüncelerini Anlama, Sorgu ve Mülakatlarda Yüz Okuma ve Beden Dilin Kullanılması, Mikro İfadeler, Acil Durum Yönetimi, Panik ve Kriz Yönetimi, Müşteri Hizmetleri, İnsan Kaynakları Yönetimi, Genel Yönetim becerileri, Öfke Kontrolü, Yalan Söylemenin Ortaya Çıkarılması, İntihar Terörizmi vb. konularında eğitim, konferans ve seminerler vermektedir.

Çeşitli kurum, kuruluş ve oluşumlara, İnsan Kaynakları Yönetimi, Siyaset ve Güvenlik yönetimi danışmanlığı yapmaktadır.

"Kişilik Analizinde Yüzün Şifreleri", "Başarılı İnsan İlişkilerinde Soruların Gizli Dili" ve "Küresel Terörizmin Yeni Yüzü Canlı Bombalar" adlı kitapları bulunan Halim Altınışık, Fransızca ve İngilizce bilmektedir.

Yüz okuma sanatı / bilimi nedir?

Ülkemizde halkımızın sık kullandığı, “Yüzü güzel olanın huyu da güzel olur”, “Yüzünden okumak”, “Yüzünün derisi kalın”, “Yüzü başka, İçi başka”, “Yüzünde meymenet yok”, “Yüzünden düşen bin parça”, “Yüzü yerde olmak” gibi sizin de bildiğiniz, aşina olduğunuz deyimlerimiz vardır. Peki, bunların çıkış noktası nedir, hiç düşündünüz mü? Gerilere gittiğimizde atalarımızın yüz okuma sanatını kullandıklarını görmekteyiz.

Yüz okuma yani Fizyonomi veya eski dilde İlm-i Sima, insanın iç âlemi ile dış görünümü arasındaki ilişkiyi inceler. Alman filozof Kant; onu “iç âlemi gözlemleyen bilim dalı” olarak tanımlar. Fizyonomi, yüz hatlarından yola çıkarak insanın özünün yorumlanması şeklinde tarif edilir. Fizyonominin temelinde; ekran veya monitörün kaydedilen bir görüntüyü yansıtması gibi, vücut ve yüzümüzün de ruh halimizi yansıtmakta olduğu anlayışı yatmaktadır.

Yüz okuma, çağdaş yaşamda her gün ihtiyaç duyulan oldukça kullanışlı bir araç olup, özellikle ikili ilişkilerin başarılı bir şekilde yürütülmesinde başvurulan bir tekniktir. Yüz analizi yüzün ifadelerini, izlerini, hatlarını ve şeklini inceleyerek kendimizi ve başkalarını anlamamıza, tanımamıza yarayan inanılmaz bir araçtır. Karşımızdaki insanın kişiliğini sadece yüzündeki işaretlere bakarak yüzde yüz anlamak elbette mümkün değildir. Ama zamanla, tecrübeyle ve yüz okuma uzmanlığıyla o kişiyi çözebilir ve onunla doğru iletişim kurabiliriz.

Yüz okuma, bilimsel ve istatistikî verilere dayanan bir çalışma olup, gözlem ve araştırmaları temel alır. Özellikle insan karakterlerini anlamaya ve tanımaya yöneliktir.

Yüzümüz, atalarımızdan gelen genetik özelliklerimizin, içinde bulunduğumuz çevremizin ve elde ettiğimiz yaşam deneyim ve birikimlerimizin ürünüdür. Yüzümüz, kim olduğumuzun, nereden gelip nereye gitmekte olduğumuzun önemli ipuçlarını verir, ayrıca bize ait olan özgün potansiyelimizi, başarılı ve mutlu olmak için neye gereksinim duyduğumuzu ortaya koyar.

Bu bağlamda, yüzümüzdeki işaretlerin gösterdiği bilgiler, gerçekten anlamlı ve tatmin edici bir yaşam yaratmakta bizlere yardımcı olacak olağanüstü hazine olabilir. Yüzdeki işaretleri okuyarak önsezinizin size söylediklerini doğrulayabilirsiniz.

Fizyonomi (Fizyognomi) terimi, Yunanca physis (doğa) ve gnomon (yorum) kelimelerinin birleşimidir. Giovanni Battista Della Porta’ya göre gnomon, aynı zamanda yasa, kural anlamına gelmektedir; yani, fizyonomi “doğa yasası” demektir. Della Porta’ya göre, doğanın belli kurallarına uyarak “belli vücut biçimlerine göre belli ruh hallerini” öğrenebiliriz.

Fizyonominin MÖ. 6000 yıllarına kadar geçmişi var. Sarı imparatorluğa, Tao’ya, I Ching’e uzanıyor. Sistemli bir şekilde ilk kez Çin’de gelişmiştir. Çinliler akupunktur dediğimiz noktaların, meridyenlerin tümünün yüzde buluştuğunu düşünürlerdi. Bu yüzden, o insanın karakterini, eğilimlerini, ailesinden aldığı mirası, ruhsal durumunu, DNA’larını anlamak mümkün. Bu bağlamda, Çinliler, insanların yüz biçimlerine göre

insanların karakter özelliklerini okuma yöntemini kullanmış, ayrıca başarı düzeylerini belirlemişlerdir.

Aristo, Antik Yunan'da fizyonomi üzerine ilk kitabı yazdı ve yüz, beden ve sesin fiziksel özelliklerini inceledi. Aristo ve öğrencileri, özellikle insan ve hayvanların yüz özelliklerini analiz ederek, benzer işaretlerden hareketle yorumlarda bulunmuşlardır. Platon ve Hipokrat pratik felsefenin antik bir yöntemi olarak yüz okuma hakkında yazılar yazdılar. Orta Çağ'da fizyonomi astrolojiyle birleştirildi ve ilahi sanatların bir parçası haline geldi. Böylece günümüze dek geçerliliğini koruyan fizyonominin temel prensipleri şekillenmeye başlar.

Fizyonomi konusunda İslam dünyası bilim dalları ve çeşitli araştırma usullerinde Hint, Çin, Mısır ve İran'dan esinlenmiştir. Fizyonomi de zaman içinde gizli ilimler içinde yer almıştır. Değişik adlar (ilm-i firaset, ilm-i kıyafet, ilm-i sima) altında toplanmış çeşitli yöntemler ve tezler, o dönemde aşağı yukarı bugünkü fizyonominin işlevini yerine getiriyordu. Bilim adamları bu ilimlerin (veya uygulamaların) kaynağını müminin manevi gelişiminde aramışlardır.

Yüz okuma nasıl yapılır?

Bir yüzü analiz ederken öncelikle doğru açıdan yani karşıdan bakmalısınız. Doğru ışık ise yüzdeki çizgileri tam olarak okumak için gereklidir. Analiz etmeye öncelikle yüzdeki en belirgin uzva dikkat ederek başlamak gerekiyor. Böyle bir özellik varsa analize ondan başlamalı yoksa saç ve alından başlanmalıdır. Ayrıca analiz yaparken simetri kuralına da dikkat etmeniz gerekir. Çünkü yüzümüzün sağ ve sol yanı farklı özellikler taşır ve farklı anlamlara sahiptir.

İnsanların yüzlerini hatırlayabilme yeteneğinizi geliştirebilmek için, gördüğünüz her kişinin fizyonomik özelliklerini (başın ve yüzün genel yapısı, burun, ağız, gözler, kulaklar) ayrıntılı ve aydınlıklı bir ortamda incelemeniz gerekmektedir. İlk gördüğünüz kişiye dikkatlice bakın ve alnının yüksek veya kısa, geniş veya ensiz olmasına; kaşlarının düz veya kavis şekilli olmasına ve rengine; burnunun tipine (gaga burun, Roma tipli, Yunan tipli, kalkık burun vs.); ağzının büyük veya küçük olmasına, dişlerinin durumuna ve büyüklüğüne; bıyık veya sakalının olup olmamasına (eğer varsa uzun ve kısalığına) dikkat gösterin.

Aynı zamanda bir yüz okuyucusu olmak için coğrafi ve iklim koşullarının, kalıtımın, gelişimin yüz şekli ve organları üzerinde oynadığı rolü de hesaba katmak gerekiyor. Yani yüz okuma sanatı, kısıtlı kurallarla hemen sonuç alınan basit bir yöntem olmanın ötesinde, içinde pek çok değişkeni barındıran zorlu bir uygulama alanıdır.

Yüz okuma kişilik ve ahlak analizinde ne oranda doğru sonuçlar veriyor?

Kişilik özellikleri ortaya konulurken sadece tek bir uzva bakarak karar vermemek gerekir. Zira bu şekilde hareket edersek önyargılı hareket etmiş oluruz. Önemli olan her bir kişilik özelliğinin farklı uzuvlarda da görülmesi ve birbirini teyit etmesidir.

Yüz okuma sanatı, uzuvların belirli özelliklerine kabataslak bakarak kişinin karakter yapısının çözüleceği ve çeşitli saptamalar yapılabileceği anlamına gelmiyor. Bu alanda eğitim gören fizyonomi uzmanları yüzün her bir bölgesini teker teker inceleyip analiz etmek yanında, organların bütünsel duruşunu da değerlendirme kapsamına alıyorlar.

Bildiğiniz gibi 20. yüzyılda sanayinin gelişimi işletme, yönetim, insan kaynakları alanlarında çeşitli yöntemlerin uygulanmasına neden olmuştur. Çok sayıda deneyler yapılması yoluyla yüz okumayı yeni temele oturtma çabaları olumlu sonuçlar vermeye başlamış ve geniş uygulama alanı bulmuştur. 1940'lı yıllarda Amerikalı hukukçu Edward Vincent Jones, yüzün dilini araştırmak üzere bir enstitü kurmuştur. Bu bağlamda 1950'li yıllarda Robert L. Whiteside ve William F. Burtis fizyognomi konusunda yapmış oldukları kapsamlı çalışmada altmış sekiz ana yüz özelliğini bin iki yüz denek üzerinde test etmiş ve sonuçların istatistik analizinde %93 oranında başarıya ulaştığını belirtmiştir.

Ayrıca bu konuda kendi deneyimlerim var. Örneğin yabancı bir kişinin yüz analizini yaparak, beden dili ve mimiklerini-mikro ifadelerini çözerek, grafoloji analizi yaparak ve soru sorarak yüzde yüze yakın tanıyabilirim.

Yüzleri birbirlerine çok benzeyen insanların kişilikleri de çok benzer mi olur?

Yüzleri birbirine çok benzeyen insanların kişilik özellikleri incelenirken, genetik özellikleri, karakterleri ve zekâ-yeteneklerine dikkat edilir. Doğaldır ki kişilik özellikleri birbirine benzeyebilir ancak birini diğerinden ayıran özellikler de mutlaka vardır. Bunlara dikkat ettiğimizde farklılıkları da görebiliriz.

İnsanın yüzünden nasıl bir hayat geçirdiği anlaşılabilir mi?

Elbette, insan yüzü geçmişinin aynasıdır aynı zamanda. Örneğin kulaklarımız 0-14 yaş arasındaki özellikle travma ve olumsuzluklarımızın izlerini yansıtır. Alın yapımız 20-30 yaşları arasındaki yaşananları, alt ve üst göz kapaklarındaki çizgiler vb. geçmişle ilgili önemli bilgiler verir.

Personel alımı yapılırken, insanları belirli göreve getirirken yüz okumadan faydalanılabilir mi?

Günümüzde dünyanın birçok üniversitelerinin sosyal psikoloji bölümlerinde yüz okuma ile ilgili araştırmalar yürütülmektedir. Dünyaca ünlü firmaların; MCI, General Electric ve American Airlines gibi devlerin, yüz okumayla ilgili danışmanlık hizmetlerinden ve eğitimlerinden yararlandıkları bilinmektedir.

ABD'de yönetim psikolojisinde ve mesleki faaliyetlerde (özellikle işe kabul etme ve görevlendirme zamanı) fizyonomi yöntemlerine başvurulmaktadır. Örneğin, yönetici adaylarını seçerken, adayların fotoğrafları (yandan ve önden) 195 ayrı ayrı belirtileri içeren özel fizyonomi tablolar yardımıyla inceleniyor. Bundan sonra, inceleme sonuçlarına dayanarak neredeyse, başvuran adayların %80'i geri çevriliyor.

Bu konuda da önemli örnekler var. Osmanlı döneminde saraya alınacak cariye, köle, hizmetçi ve memurların belirlenmesinde ilm-i kıyafet kullanılmıştır. Devşirme usulünün

kullanıldığı zamanlarda özel görevliler köylerde zeki çocukları beden yapılarından anlamakta ve ona göre seçmekteydi. Bu seçimi yapabilmek için ilm-i kıyafeti iyi bilmek ve insan sarrafı olmak gerekliydi. Osmanlı Devleti'nde orduya alınacak kişilerin belirlenmesinde de ilm-i kıyafete bakılırdı. Asker ocağına alınacak çocukların iyi bir aileden, soyu sopu belli olmasına, yaşının sekiz ile on sekiz arasında olmasına dikkat edilirdi. Abdülhamid Han bazı devlet görevlilerinin seçiminde, lise veya askeri okullara öğrenci alımlarında o kişilerin fotoğraflarına bakarak bazı değerlendirmelerde bulunurdu. Ayrıca 2. Abdülhamid fizyonomi ilmini suçluların belirlenmesi ve bazılarının affedilmesinde de kullanmaktaydı. Cinayet romanlarına ve kitaplarına meraklı olan padişah öğrendiği bir fizyonomi bilgisini test etmek maksadıyla hapishanedeki katillerin fotoğraflarını çektirmiş ve pek çoğunun başparmaklarının işaret parmağının orta boğumunu geçtiğini tespit etmişti.

Günümüzde polis okullarına ve askeri okullara öğrenci alınırken de fotoğraflara dikkat edilmekte, sağlık kontrolleri ve kabiliyetler haricinde dış görünüşlerinde dikkat çekecek seviyede herhangi bir sıkıntı görülenler alınmamaktadır.

1930'lı yılların sonlarında Japon hava kuvvetleri yetkilileri orduya yeni katılacak adayların hangi göreve daha uygun olduğunu saptamak amacıyla yüz okuma uzmanlarından yararlanmışlardır.

Bu konuda zaman zaman kamuda ve özel sektörde insan kaynakları bölümünde çalışanlarına eğitimler vermekte ve özel görevler için seçilecek kişiler konusunda danışmanlık yapmaktayız.

Kadın ve erkeklerin yüzlerini okumada ne gibi farklılıklar var?

Yüz analizi yapılırken özellikle bu hususa dikkat etmek gerekir. Örneğin kulak yapılarını incelerken kadın kulağı için sağ kulaktan, erkek kulağı için ise sol kulaktan incelemeye başlanır. Ayrıca yüzdeki benlerin anlamları çıkarılmaya başlanırken aynı yüz bölümünde yer alan benlerin kadın ve erkeklerde farklı anlamlar taşıdığını görürüz.

Yüz okuma etiği hakkında neler söylemek istersiniz?

Evet, söz konusu etik kurallarından bazılarını sizinle paylaşayım: Yüz tanıma sırasında elde ettiğiniz bilgileri üçüncü kişilere aktarmayın. Her zaman açık fikirli olun. İstenmediği takdirde biri için yüz okuma değerlendirmesinden uzak durun. Kişilerin özelliklerini iyi ya da kötü diye ortaya koymayın. Kişinin özel işaretlerini belirleyin. Yüz okumanın insanın tüm karakterini ortaya koymadığını unutmayın. Özel bir sorunu çözmeniz gerekmedikçe muhatabınızın özellikle olumlu yönleri üzerinde durun. Yüz okumaya dayanarak başkalarının karakterlerini kendinizde veya başkalarında ön yargı oluşmasına neden olacak şekilde ortaya koymayın.

İlk gördüğümüz birisinin yüzünde nelere dikkat etmeliyiz, ilk görüşte temel olarak neleri okuyabiliriz?

Yaşadığınız her şey yüzünüzde bir iz bırakır. Bir insanın yüzüne bakarak nasıl yaşamış olduğunu ve nasıl yaşayacağını anlayabilirsiniz. Şu anda nelerden

geçmekte olduğunu görebilirsiniz. Mesela çenesi doğrudan boyna birleşen insanlar vardır; onlar hep ‘evet’ demeye, boyun eğmeye alışıktırlar. Çünkü yetiştirilme tarzı zamanla insanın fizik yapısına da yansır.

Yine örneklemek gerekirse, çenesi çıkık insanlar daha güçlüdür, onlara “şunu yap” dediğinizde, sorgulamadan yapmazlar. Sürekli baş eğen insanlarda zamanla bu çene çıkıntısı yok olur. Çene insanın istekliliğini, arzularını gösterir. Çenesi belirgin insanlar inatçıdır. Böyle davranışları sürekli yaparsanız, yüzünüzün fizyonomisini, aynı zamanda kaderinizi de değiştirebilirsiniz. Bir insanın yüzüne bakarak sünepe mi, ezik mi, dik duran biri mi derhal söyleyebilirsiniz.

Bu konuda onlarca örnek verebilirim. Örneğin çalışma yaşamında yalnız çalışmaya ya da grup çalışmasına yatkın insanları ayırabilirsiniz. Birini işe alırken onun o işe uygun olup olmadığını bilmek lazım. Kaşları ayrık olan insanlar daha yumuşak, kaş bitimi yakın olanlar daha sorgulayıcılardır, talimatla çalışmaları zordur. Ayrık olanlar daha az soru sorar, yapılması gerekeni yapar. Kaş şeklinden de o insan hızlı mı çalışacak yavaş mı çalışacak anlayabilirsiniz. Örneğin kulak memeleri aileye bağlılığı simgeler. Eğer kulak memeleri yanaklara yapışıksa kişi ailesine çok bağlı olur, ayrı kulak memesi aileyle ilişkilerin ayrışmasını temsil eder. Verici mi, cimri mi, verici olup da pişmanlık mı çekiyor bunları görebilirsiniz.

Yüzden negatif kişilik özelliklerini nasıl tespit edebiliriz?

Hayatta her insanın olumlu ve olumsuz yönleri bulunur. İnsanı iyi veya kötü olarak nitelemekten uzak durmak gerekir. Genetik özelliklerin dışında yaşadığımız her olumsuz duygu yüz uzuvlarında yer alır. Bu bağlamda yüz uzuvlarını dikkatle incelediğimizde kişinin geçmiş dönemde ve güncel hayatında yaşadığı olumsuzluklarını öğrenebilir ve olumsuz kişilik yapılarını ortaya çıkarabiliriz. Örneğin şüpheci ve güvensiz kişilikler, içe çökük gözlere, düz alt göz kapaklarına ve aşağı göz eğilimi açısına sahiptirler. Acımasız ve sert bir karaktere sahip kişileri ele almak gerektiğinde, kare yüz, kavisli burun, çıkık yanaklar ve güçlü çıkıntılı çeneye dikkat etmeliyiz.

Yüzden hangi hastalıklar okunabilir?

İnsanın yüz ifadesine göre hastalık teşhisi koyma yöntemi Uzakdoğu ülkelerinde (özellikle Çin ve Kore) yaygın şekilde kullanılmıştır. Tibet tıp yöntemlerini bilen hiçbir deneyimli doktor hastanın yüzünü dikkatle incelemeden teşhis koymaz.

Her bir hastalığın hastanın yüzünde kendine özgü silinmez izler bıraktığını görüyoruz. Örneğin, günümüzde yaygın olan kalp ve damar hastalıklarını ele alalım. Yüz çizgilerine göre enfarktüsü önceden haber vermek mümkün olabilir. Bu hastalığın teşhisinin konulmasında en güvenilir belirti, çene ile alt dudak arasındaki bölgenin uyuşukluğa varacak kadar hissiyatını kaybetmesidir.

Biraz daha yukarı göz attığımızda, üst dudakla burun arasında kırışıklığın olması kalp kapaklarının yetmezliğinden haber verir. Kalp yetmezliğinin başlangıç belirtileri dudakların zaman zaman morarması şeklinde de ortaya çıkıyor.

Gözler altında mor lekelerin aniden ortaya çıkması ve uzun süre kalması birçok hastalığın varlığından haber verir. Herkesin bildiği sivilceler ise hastalığın yüzümüzdeki “haritası”dır. Onların yüzdeki yerlerine göre gerek cinsel hastalık gerekse sindirim, sinir ve endokrin sistemi bozukluğu ve diğer bozukluk teşhisi koymak mümkündür.